

Аналіз магістерських програм підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології в Україні

¹ Козак Людмила Василівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії освітології, Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

Анотація: У статті проаналізовано програми підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології на освітньо-кваліфікаційному рівні «магістр» у вищих навчальних закладах України з метою виявлення спрямованості змісту навчальних дисциплін на підготовку майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності. Як позитивне відмічено, що магістерські програми забезпечують підготовку майбутнього викладача дошкільної педагогіки і психології до викладацької, науково-дослідної, методичної та організаційно-управлінської діяльності у вищих навчальних закладах, сприяють особистісному та професійному зростанню, розвитку інформаційної та професійної культури, педагогічної майстерності. Однак, проведений аналіз засвідчив і про певні недоліки, а саме: відсутність єдиних підходів до вибору дисциплін, їх назв та кількості годин на їх вивчення. Кожний навчальний заклад орієнтується переважно на власні можливості, регіональні потреби та обрані спеціалізації у виборі як нормативних, так і вибіркових дисциплін; незначне місце у навчальних програмах відводиться спеціальним дисциплінам, що забезпечують підготовку майбутнього викладача дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності, орієнтують його на застосування інноваційних технологій у вищому навчальному закладі. Навчальна дисципліна «Педагогічна інноватика» є скоріше винятком, ніж правилом. У змісті дисциплін професійно-педагогічної підготовки не достатньо відображена інноваційна складова, що сприяє формуванню готовності майбутнього викладача дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності, зокрема, відсутні модулі та теми, в яких розглядається специфіка інноваційної професійної діяльності викладача вищого навчального закладу, етапи та форми її здійснення, нормативні документи, що регулюють інноваційну діяльність в освіті та інше. Це призводить до того, що майбутні викладачі, виявляючись необізнаними в питаннях теоретико-методологічних і технологічних основ здійснення інноваційної професійної діяльності, відчують складнощі в процесі створення й упровадження педагогічних нововведень, що уповільнює процес їхнього професійного зростання.

Ключові слова: магістерська програма, навчальна дисципліна, майбутній викладач дошкільної педагогіки і психології, підготовка до інноваційної професійної діяльності

Основним питанням при реорганізації вищої освіти в Україні є питання змісту освіти на кожному фаховому рівні, зокрема, на фаховому рівні магістра.

Зміст освіти визначається освітньо-професійними програмами, навчальними планами,

програмами навчальних дисциплін, іншими нормативними документами.

Відповідно до Національної рамки кваліфікацій [6] обов'язковою складовою є сформованість здатності магістра до інноваційної діяльності. Це, в свою чергу, активізує підготовку майбутніх викладачів до цього виду діяльності. При цьому передбачається сформованість вмінь фахівця вищої кваліфікації застосовувати інноваційні підходи; проводити дослідження та/або здійснювати інноваційну діяльність; розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження.

Сформульована актуальність проблеми дозволяє визначити *мету статті*, яка полягає в аналізі магістерських програм підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології, виявленні спрямованості змісту програм навчальних дисциплін на підготовку майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до здійснення інноваційної професійної діяльності.

Магістратура є першим етапом професійної освіти майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології. Завдання магистратур спрямовано на забезпечення магістрантів знаннями та вміннями інноваційного, науково-дослідницького та управлінського характеру.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» [2], магістр - це освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді економічної діяльності.

Сьогодні у 26 вищих навчальних закладах України державної форми власності відкрито магистратуру за спеціальністю 8.01010101 «Дошкільна освіта». Випускники магистратури отримують кваліфікацію викладача дошкільної педагогіки і психології і можуть займати посади асистента, викладача вищого навчального закладу I-IV рівнів акредитації, організатора-управлінця в різних ланках системи дошкільної освіти, навчатися в аспірантурі.

Зміст освіти магістрантів зі спеціальності 8.01010101 «Дошкільна освіта» визначається нормативною та варіативною частинами освітньо-професійної програми (ОПП), яка розробляється в установленому порядку для даної спеціальності відповідно до Переліку спеціальностей (Державний Класифікатор України «Класифікатор професій» ДК 003-2010), що визначений для

освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», та відображається в галузевому стандарті.

Галузевий стандарт вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» та напрямом підготовки 0101 «Педагогічна освіта» є основою для професійної підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології.

Освітньо-професійна програма (ОПП) є складовою галузевого стандарту вищої освіти і використовується під час: розроблення складової галузевого стандарту вищої освіти (засоби діагностики якості вищої освіти); розроблення складових стандартів вищої освіти вищих навчальних закладів (варіативні частини освітньо-професійної програми підготовки фахівців та засобів діагностики якості вищої освіти); розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін й практик [3].

Вищі навчальні заклади на підставі освітньо-професійної програми (ОПП) розробляють навчальний план з кожного напрямку (спеціальності), який визначає перелік та обсяг нормативних і варіативних навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного та підсумкового контролю. На основі освітньо-професійної програми (ОПП) і навчального плану розробляються навчальні програми підготовки фахівців.

У контексті дослідження проблеми розглянемо особливості формування змісту професійної підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології за циклами дисциплін, встановлених державним стандартом: гуманітарної та соціально-економічної підготовки; природничо-наукової, професійної та практичної підготовки. Важливо було з'ясувати наявність спеціальних дисциплін, які забезпечують підготовку майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності, а також інноваційного компоненту у змісті навчальних дисциплін для забезпечення теоретичної, практичної та наукової підготовки майбутніх викладачів для виконання професійних завдань науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі вищої педагогічної освіти та сучасної дошкільної педагогіки.

З цією метою нами було проаналізовано зміст магістерських програм спеціальності 8.01010101 «Дошкільна освіта» 3-х вищих навчальних закладів України: Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича [4], Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка [1], Київського університету імені Бориса Грінченка [5].

Розглянемо зміст підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології у

вищезазначених вищих навчальних закладах України. Так, у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича навчання в магістратурі за спеціальністю «Дошкільна освіта» триває 1 рік. Нормативною частиною навчального плану магістерської підготовки передбачено вивчення таких навчальних дисциплін: *гуманітарної та соціально-економічної підготовки* – «Вища освіта України і Болонський процес», (36 год., усього 1 кредит); «Цивільний захист», (36 год., усього 1 кредит); «Охорона праці в галузі освіти», (36 год., усього 1 кредит); «Інтелектуальна власність», (36 год., усього 1 кредит); *професійно-практичної підготовки* – «Педагогіка і психологія вищої школи» (108 год., усього 3 кредити); «Методика викладання дошкільної педагогіки у ВНЗ» (180 год., усього 5 кредитів); «Сучасні технології викладання методик дошкільного виховання» (180 год., усього 5 кредитів); «Методологія науково-педагогічних досліджень у ВНЗ» (126 год., усього 3,5 кредити); «Проблеми професійного і особистісного становлення викладача» (108 год., усього 3 кредити); «Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах» (36 год., усього 1 кредит); «Акмеологія з основами психології кар'єри» (144 год., усього 4 кредити); «Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти» (144 год., усього 4 кредити); «Управління навчально-виховним процесом у ВНЗ» (72 год., усього 2 кредити); «Основи професійно-педагогічного спілкування» (126 год., усього 3,5 кредити), а також проходження асистентської практики (432 год., усього 12 кредитів) та захист магістерської роботи (360 год., усього 10 кредитів).

Проведений аналіз показав, що магістерською програмою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича не передбачено вивчення спеціальної дисципліни «Педагогічна інноватика», спрямованої на підготовку педагогів до інноваційної професійної діяльності. Тому ми вдалися до аналізу навчальних програм циклу професійно-практичної підготовки для виявлення у їх змісті інноваційної складової.

Позитивним є те, що зміст проаналізованих нами програм навчальних дисциплін циклу професійно-практичної підготовки забезпечує фундаментальну психолого-педагогічну та фахову підготовку майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології, сприяє формуванню методологічної культури, становленню та розвитку педагогічного професіоналізму викладача вищої школи на акмеологічних засадах, виробленню особистісного стилю професійно-педагогічної взаємодії та спілкування.

У процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін майбутні викладачі дошкільної педа-

гогіки і психології оволодівають загальними основами педагогіки та психології вищої школи; психолого-педагогічними особливостями навчально-виховного процесу у вищій школі та управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів; методами викладання дошкільної педагогіки та фахових методик; сучасними психолого-педагогічними технологіями навчання і виховання у вищій школі; методикою впровадження особистісно-орієнтованих систем виховання; засобами виховання і розвитку особистості студента; методологією науково-педагогічних досліджень у вищому навчальному закладі; психолого-педагогічною характеристикою науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи та особливостями його професійно-особистісного становлення; психологією педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами; професійним самовихованням майбутнього педагога.

Однак, проведений аналіз показав, що у навчальних програмах відсутніми є модулі та теми, які знайомлять майбутніх викладачів з інноваційними процесами у вищій освіті та в галузі обраної спеціальності, видами педагогічних інновацій та критеріями їх оцінювання, структурою, змістом та формами інноваційної діяльності викладача вищого навчального закладу, етапами її здійснення.

У нормативну частину змісту підготовки магістрів спеціальності 8.01010101 «Дошкільна освіта» Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка увійшли такі навчальні дисципліни: *до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки* - «Педагогіка вищої школи. Болонський процес» (81 год., усього 1,5 кредити); «Педагогічна психологія вищої школи» (81 год., усього 1,5 кредити); «Філософія науки» (108 год., усього 2 кредити); «Ділова іноземна мова» (81 год., усього 1,5 кредити); «Комп'ютерні інформаційні технології в освіті та науці» (81 год., усього 1,5 кредити); «Менеджмент в освіті» (54 год., усього 1 кредит); «Правові основи діяльності вищої школи» (54 год., усього 1 кредит); «Інтелектуальна власність» (27 год., усього 0,5 кредитів); «Організація управління виховним процесом у навчальному закладі» (27 год., усього 0,5 кредитів); *до циклу професійної підготовки* – «Методика викладання дошкільної педагогіки» (162 год., усього 3 кредити); «Методологія наукового дослідження» (108 год., усього 2 кредити); «Методика викладання психології» (126 год., усього 2,333 кредити); «Методика викладання образотворчого мистецтва» (126 год., усього 2,333 кредити); «Технологія викладання методик дошкільного виховання»: Математики – (81 год., усього 1,5 креди-

ти), Природознавства – (81 год., усього 1,5 кредити), Розвитку мови - (81 год., усього 1,5 кредити), Фізичного та валеологічного виховання – (81 год., усього 1,5 кредити). До циклу дисциплін за вибором навчального закладу – «Магістерський семінар» (72 год., усього 1,333 кредити); за вибором студента – «Психологія управління» (54 год., усього 1 кредит); *до циклу практичної підготовки* - науково-дослідна практика – 4 тижні та асистентська практика на кафедрах університету – 4 тижні. Навчання в магістратурі триває 1 рік.

Проведений аналіз також показав, що за програмою магістерської підготовки не передбачено вивчення майбутніми викладачами дошкільної педагогіки і психології дисципліни «Педагогічна інноватика». Значна увага у підготовці майбутніх викладачів приділяється вивченню методик викладання психолого-педагогічних і фахових дисциплін (загальний обсяг 846 год. – усього 15, 666 кредитів, що становить майже 50 % від загального обсягу годин нормативної частини змісту).

Позитивним є те, що зміст інтегрованого курсу «Технологія викладання методик дошкільного виховання: Математика. Природознавство. Розвиток мови. Фізичне та валеологічне виховання» забезпечує професійну підготовку магістрантів до організації роботи з дітьми дошкільного віку, а також до подальшої педагогічної праці у вищих навчальних закладах I-II рівня акредитації. Магістранти набувають знань, умінь і навичок організації та проведення роботи з формування елементарних математичних уявлень у різних вікових групах дитячого садка, занять з розвитку мовлення дошкільників, застосування педагогічних інновацій у плануванні і обліку роботи з ознайомлення дітей з природою; оволодівають змістом та формами організації роботи з дошкільнятами з фізичного і валеологічного виховання, технологіями формування оптимального психічного і морального здоров'я дошкільнят та забезпечення соціального благополуччя у дитини дошкільного віку.

Однак, проведений аналіз програм навчальних дисциплін засвідчив про недостатню увагу їх розробників вивченню магістрантами фахових та педагогічних інновацій. У програмах не розглядаються питання щодо особливостей, змісту та форм інноваційної професійної діяльності викладача вищого навчального закладу.

У перелік навчальних дисциплін нормативної частини підготовки магістрів спеціальності «Дошкільна освіта» у Київському університеті імені Бориса Грінченка відповідно увійшли такі навчальні дисципліни: *до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки* – «Філософія

освіти» – (108 год., усього 3 кредити); «Ділова іноземна мова» – (108 год., усього 3 кредити); «Інтелектуальна власність» – (54 год., усього 1,5 кредити); *до циклу природничо-наукової, професійної та практичної підготовки* - «Педагогіка вищої школи» – (108 год., усього 3 кредити); «Психологія вищої школи» – (108 год., усього 3 кредити); «Методика викладання дитячої психології» – (108 год., усього 3 кредити); «Методика викладання дошкільної педагогіки» – (108 год., усього 3 кредити); «Охорона праці в галузі» – (36 год., усього 1 кредит); «Порівняльна педагогіка» – (108 год., усього 3 кредити); «Оздоровчі технології та діагностичні методики фізичного розвитку дітей» – (108 год., усього 3 кредити); «Організація дослідно-експериментальної діяльності дітей в природі» – (72 год. – 2 кредити); «Технології формування екологічної культури дошкільників» – (72 год., усього 2 кредити); «Теорія і технологія художньо-естетичного розвитку дітей» – (72 год., усього 2 кредити); «Актуальні проблеми організації дошкільної освіти (інтегрований курс)» – (360 год., усього 10 кредитів); «Актуальні проблеми дошкільної освіти» – (144 год., усього 4 кредити); «Актуальні проблеми викладання фахових методик» – (108 год., усього 3 кредити); «Методологія психолого-педагогічних досліджень» – (72 год., усього 2 кредити); *до циклу дисциплін за вибором вищого навчального закладу* – «Дошкільна психолінгвістика» (108 год., усього 3 кредити); «Психолого-педагогічні основи роботи з обдарованими дітьми» (108 год., усього 3 кредити); «Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку» (108 год., усього 3 кредити); «Професійно-педагогічна іміджологія» – (108 год., усього 3 кредити); «Інформаційно-комунікаційні технології у дошкільній освіті» – (90 год., усього 2 кредити); *до циклу дисциплін за вибором студента* – «Тренінг розвитку комунікативної компетентності викладача вищої школи» – (72 год., усього 2 кредити); «Проектування освітнього процесу у ВНЗ» – (72 год., усього 2 кредити).

До програми магістерської підготовки увійшов блок дисциплін спеціалізації та дисципліни, які вивчаються магістрантами, котрі не мають спеціалізації.

Практична підготовка майбутніх викладачів передбачає чотири види практик: організаційно-методична практика в ДНЗ – (162 год., усього 4,5 кредити); інспекторсько-методична практика в районних управліннях освіти – (162 год., усього 4,5 кредити); професійна (асистентська) практика – (378 год., усього 10,5 кредитів); науково-дослідна практика – (216 год., усього 6 кредитів).

Навчання в магістратурі триває 2 роки і завершується захистом магістерської роботи та складанням комплексного екзамену зі спеціалізації.

Випускники магістратури отримують кваліфікацію викладача дошкільної педагогіки і психології та організатора дошкільної освіти.

Аналіз змісту навчальних курсів циклу *професійної та практичної підготовки* показав, що у Київському університеті імені Бориса Грінченка значна увага приділяється вивченню сучасних технологій у дошкільній освіті («Сучасні технології в дошкільній освіті», «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в дошкільній освіті», «Оздоровчі технології та діагностичні методики фізичного розвитку дітей», «Технології формування екологічної культури дошкільників», «Теорія і технологія художньо-естетичного розвитку дітей»).

На увагу заслуговує інтегрований курс «Актуальні проблеми організації дошкільної освіти», що включає курси: «Організація та керівництво методичною роботою в дошкільній освіті», «Планування та організація освітнього процесу ДНЗ», «Управління педагогічною взаємодією з різними соціальними інститутами», «Фінансово-господарська діяльність ДНЗ», «Основи документообігу в ДНЗ».

Загалом, розкриваючи позитивні сторони проаналізованих курсів, вкажемо і на деякі недоліки. У програмі підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології у Київському університеті імені Бориса Грінченка відведено незначну кількість годин на вивчення методик і технологій викладання фахових дисциплін, не передбачено вивчення курсів «Педагогічна інноватика» та «Сучасні технології навчання у вищому навчальному закладі», у змісті навчальних програм (окрім курсу «Сучасні педагогічні технології у дошкільній освіті») не розглядаються питання щодо специфіки та особливостей інноваційної педагогічної діяльності, що, на нашу думку, не може забезпечити повноцінну ефективну підготовку майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності.

За результатами проведеного аналізу магістерських програм та навчальних планів підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка, Київському університеті імені Бориса Грінченка можемо констатувати, що серед навчальних дисциплін тільки «Педагогіка вищої школи», «Психологія вищої школи», «Методика викладання дошкільної педагогіки», «Методологія науково-педагогічних досліджень», «Викла-

дання методик дошкільної освіти» («Актуальні проблеми викладання фахових методик», «Технологія викладання методик дошкільного виховання») викладаються у всіх представлених вищих навчальних закладах. Інші навчальні дисципліни є специфічними для кожного вищого навчального закладу.

Аналізуючи магістерські програми, можна стверджувати про єдність підходів до практичної підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології, яка забезпечується такими видами практик, як виробнича, науково-дослідна, асистентська. На завершальному етапі магістерської підготовки передбачається захист магістерської роботи.

Як позитивне відмітимо, що навчальні програми забезпечують підготовку майбутнього викладача дошкільної педагогіки і психології до викладацької, науково-дослідної, методичної та організаційно-управлінської діяльності у вищих навчальних закладах, особистісного та професійного зростання, розвитку інформаційної та професійної культури, педагогічної майстерності.

Однак, проведений аналіз навчальних планів та програм підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології у вищих навчальних закладах України засвідчив і про певні недоліки, а саме: відсутність єдиних підходів до вибору дисциплін, їх назв та кількості годин на їх вивчення. Кожний навчальний заклад орієнтується переважно на власні можливості, регіональні потреби та обрані спеціалізації у виборі як нормативних, так і вибіркового дисциплін; незначне місце у навчальних програмах відводиться спеціальним дисциплінам, що забезпечують підготовку майбутнього викладача дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності, орієнтують його на застосування інноваційних технологій у вищому навчальному закладі. Так, навчальна дисципліна «Педагогічна інноватика» є скоріше винятком, ніж правилом. У змісті дисциплін професійно-педагогічної підготовки не достатньо відображена інноваційна складова, що сприяє формуванню готовності майбутнього викладача дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності, зокрема, відсутні модулі та теми, в яких розглядається специфіка інноваційної професійної діяльності викладача вищого навчального закладу, етапи та форми її здійснення, нормативні документи, що регулюють інноваційну діяльність в освіті та інше. Це призводить до того, що майбутні викладачі, виявляючись необізнаними в питаннях теоретико-методологічних і технологічних основ здійснення інноваційної професійної діяльності, відчують складнощі в процесі

створення й упровадження педагогічних нововведень, що уповільнює процес їхнього професійного зростання.

Узагальнення результатів проведеного дослідження дозволило дійти висновку про існування цілого комплексу суперечностей між інноваційними процесами, що відбуваються сьогодні в системі вищої освіти в Україні та недостатнім рівнем теоретичної та практичної підготовки май-

бутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності.

У зв'язку з цим, необхідним є оновлення магістерських програм спеціальності «Дошкільна освіта» з метою осучаснення й підвищення рівня підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дошкільна освіта: Серія «Бібліотечка дошкільного педагога» / за заг. ред. Чепіль М.М., Скотна Н.В. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2009. – 270 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. №2984 - III – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>
3. Лист МОН України від 31.07.2008 р. N 1/9-484 щодо нормативно-методичного забезпечення розроблення галузевих стандартів вищої освіти – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS8203.html
4. Магістерська програма спеціальності 8.01010101 «Дошкільна освіта». Методичний посібник / Укл. Олійник М.І., Двіжона О.В., Струннікова Д. І., Комісарик М. І., Федірчик Т. Д. – Чернівці. – 2012. – 80 с.
5. Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки магістрів зі спеціальності 8.01010101 «Дошкільна освіта» Київського університету імені Бориса Грінченка - 2011.
6. Постанова КМУ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листопада 2011 року № 1341 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>

Kozak L.V.

Analysis of master's degree programs of preparation future teachers of preschool pedagogics and psychology in Ukraine

Abstract. In the article the programs of preparation of future teachers of preschool pedagogics and psychology are analysed at educationally qualification levels «master's degree» in higher educational establishments of Ukraine for exposure orientation of maintenance of educational disciplines for preparation future teachers preschool pedagogics and psychology to innovative professional activity. As the positive is marked, that the master's degree programs provide preparation of future teacher of preschool pedagogics and psychology to teaching, scientific-research, methodical and organizationally administrative to activity in higher educational establishments, personality and professional growth, development of informative and professional culture, pedagogical trade. However, the conducted analysis revealed the certain failings, namely: absence of the unique approaches in the choice of disciplines, their names and amount of hours for their study. Every educational establishment is oriented mainly to own possibilities, regional necessities and select specializations, in the choice both normative and selective disciplines; an insignificant place in on-line tutorials is taken the special disciplines which provide preparation of future teacher of preschool pedagogics and psychology to innovative professional activity, orient him on application of innovative technologies in higher educational establishment. Educational discipline «Pedagogical innovatika» is rather exception, than rule. In maintenance of disciplines professionally pedagogical preparations an innovative constituent which is instrumental in forming of readiness of future teacher of preschool pedagogics and psychology to innovative professional activity is represented not enough, in particular, absent modules and themes, the specific of innovative professional activity of teacher of higher educational establishment, stages and forms of its realization, normative documents which regulate innovative activity in education et al, is examined in which. It results in a volume, that future teachers, appearing uninformed in questions theoretical, methodological and technological bases of realization of innovative professional activity, feel complications in the process of creation and introduction of pedagogical innovations, which slows the process of their professional growth.

Keywords: Master Program, a training course, the future teacher of preschool education and psychology, preparation for professional innovation

Козак Л.В. Анализ магистерских программ подготовки будущих преподавателей дошкольной педагогики и психологии в Украине

Аннотация. В статье проанализированы программы подготовки будущих преподавателей дошкольной педагогики и психологии на образовательно-квалификационном уровне «магистр» в высших учебных заведениях Украины с целью выявления направленности содержания учебных дисциплин для подготовки будущих преподавателей дошкольной педагогики и психологии к инновационной профессиональной деятельности. Как позитивно отмечено, что магистерские программы обеспечивают подготовку будущего преподавателя дошкольной педагогики и психологии к преподавательской, научно-исследовательской, методической и организационно-управленческой деятельности в высших учебных заведениях, способствуют личностному и профессиональному росту, развитию информационной и профессиональной культуры, педагогического мастерства. Однако, проведенный анализ показал и определённые недостатки, а именно: отсутствие единых подходов к выбору дисциплин, их названий и количества часов на их изучение. Каждое учебное заведение ориентируется преимущественно на собственные возможности, региональные потребности и избранные специа-

Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology. Vol. 9, 2013

лизации в выборе как нормативных, так и выборочных дисциплин. Незначительное место в учебных программах отводится специальным дисциплинам, которые обеспечивают подготовку будущего преподавателя дошкольной педагогики и психологии к инновационной профессиональной деятельности, ориентируют его на применение инновационных технологий в высшем учебном заведении. Учебная дисциплина «Педагогическая инноватика» является скорее исключением, чем правилом. В содержании дисциплин профессионально-педагогической подготовки недостаточно отражена инновационная составляющая, способствующая формированию готовности будущего преподавателя дошкольной педагогики и психологии к инновационной профессиональной деятельности, в частности, отсутствуют модули и темы, в которых рассматривается специфика инновационной профессиональной деятельности преподавателя вуза, этапы и формы ее осуществления, нормативные документы, регулирующие инновационную деятельность в образовании и прочее. Это приводит к тому, что будущие преподаватели, оказываясь в неведении в вопросах теоретико-методологических и технологических основ осуществления инновационной профессиональной деятельности, испытывают трудности в процессе создания и внедрения педагогических новшеств, замедляет процесс их профессионального роста.

Ключевые слова: магистерская программа, учебная дисциплина, будущий преподаватель дошкольной педагогики и психологии, подготовка к инновационной профессиональной деятельности